

Амеліна Анна Сергіївна¹

доцент кафедри кримінального судочинства та аналітичної діяльності

*Державний податковий університет***Кашук Ксенія Вікторівна²**

здобувачка вищої освіти

*Державний податковий університет***ВИДИ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ –
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ**

Анотація. У ході дослідження виокремлено, що слідчі (розшукові) дії є важливим елементом у кримінальному провадженні, завдання якого полягає у виявленні, фіксації та перевірці доказів. Від того, наскільки точно будуть дотримані вимоги кримінального процесуального та іншого спеціального законодавства, залежить наскільки успішно буде проведено розслідування і наскільки справедливим виявиться вирок суду. Зазначено, що слідчі (розшукові) дії є значущою складовою реалізації завдань кримінального провадження визначених кримінальним процесуальним законодавством. Законодавством регламентується, що слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні. Так, до них належать наступні види: допит; пред'явлення для впізнання; огляд; ексгумація трупа; освідування особи; обшук; слідчий експеримент; проведення експертизи. Визначено, що процесуальною підставою слідчої (розшукової) дії, тобто процедурним виразом можливості (необхідності) її проведення, є рішення про її проведення, в якому викладаються, формулюються фактичні підстави – дані про можливості отримання відомостей про обставини кримінального правопорушення, що розслідується. Наголошено на особливостях проведення окремих слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. Розглянуто сучасні технології у розрізі здійснення слідчих (розшукових) дій. При цьому було наголошено, що новітні технології можуть значно удосконалити парадигму розслідування кримінальних правопорушень, надаючи потужні та ефективні засоби для виявлення та протидії злочинності.

Ключові слова: слідчі (розшукові) дії, виклики, воєнний стан, сучасні технології.

Anna Amelina

Associate Professor of the Department

of Criminal Justice and Analytical Activities

*State Tax University***Ksieniia Kashchuk**

Applicant for Higher Education

*State Tax University***TYPES OF INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS –
MODERN CHALLENGES AND TECHNOLOGIES**

Summary. During the research, it was identified that investigative (search) actions are an important element in criminal proceedings, the task of which is to identify, record, and verify evidence. The successful conduct of the investigation and the fairness of the court verdict depend on how accurately the requirements of criminal procedural and other special legislation are followed. Therefore, it is important to provide conditions that will help conduct investigations in accordance with the requirements and protect against human rights violations, especially given the context in which Ukraine is now, namely the war and European integration. It is noted that investigative (search) actions are a significant component of the implementation of the tasks of criminal proceedings defined by criminal procedural legislation. Legislation regulates that investigative (search) actions are actions aimed at obtaining (collecting) evidence or verifying already obtained evidence in a specific criminal case. These include the following types: interrogation; identification lineup; inspection; exhumation of a corpse; examination of a person; search; investigative experiment; conducting expertise. It is determined that the procedural basis of the investigative (search) action, i.e., the procedural expression of the possibility (necessity) of its conduct, is a decision on its conduct, which sets out and formulates the factual grounds – data on the possibility of obtaining information about the circumstances of the criminal offense under investigation. Attention is focused on the features of conducting certain investigative (search) actions in conditions of martial law. Since such a question is extremely important in war conditions, the work of the investigator is complicated, so the introduction of new methods is necessary. Modern technologies in the context of conducting investigative (search) actions are considered. It was emphasized that modern technologies can significantly improve the paradigm of investigating criminal offenses, providing powerful and effective tools for detecting and combating crime.

Keywords: investigative (search) actions, challenges, martial law, modern technologies.

Постановка проблеми. Слідчі (розшукові) дії є важливим елементом у кримінальному провадженні, завдання якого поля-

гає у виявленні, фіксації та перевірці доказів. Від того, наскільки точно будуть дотримані вимоги кримінального процесуального та іншого

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7148-3586>² ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1638-1835>

спеціального законодавства, залежить наскільки успішно буде проведено розслідування і наскільки справедливим виявиться вирок суду [1, с. 223].

У сучасному світі, де технології постійно розвиваються, виклики, що стоять перед правоохоронними органами у сфері слідчої діяльності, стають все більш складними та вимагають відповідного адаптивного підходу. Одним із ключових аспектів є розуміння та використання різноманітних видів слідчих розшукових дій, а також впровадження сучасних технологій у цей процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання організації слідчих (розшукових) дій досліджували такі вітчизняні науковці: І.Ф. Літвінова, Д. Авзалова, В. Вичавка, І.С. Войтович, В.А. Колесник, В.Ф. Терещенко, М.І. Демура, Д.І. Клепка та інші.

Метою статті є не лише вивчення теоретичних аспектів слідчих (розшукових) дій, а й розгляд практичних викликів та можливостей впровадження сучасних технологій у цей процес. Тільки за умови комплексного підходу можна забезпечити ефективну та результативну роботу правоохоронних органів у сфері розслідування злочинів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Слідчі (розшукові) дії є значущою складовою реалізації завдань кримінального провадження визначених кримінальним процесуальним законодавством [1, с. 224]. Відповідно до ч. 1 ст. 223 КПК України: «Слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні» [2]. Вони є важливим способом збирання та фіксації доказів у вищезгаданому судочинстві [3; 4; 5; 6]. Зокрема, до них належать наступні види:

1) допит (слідча (розшукова) дія, спрямована на отримання показань від осіб про обставини, що мають значення для правильного вирішення справи);

2) пред'явлення для впізнання (пред'явлення трупа для впізнання здійснюється з додержанням вимог, передбачених КПК України);

3) огляд (з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять огляд місцевості, приміщення, речей, документів та комп'ютерних даних);

4) ексгумація трупа (здійснюється за постановою прокурора. Виконання постанови покладається на службових осіб органів місцевого самоврядування);

5) освідування особи (дізнавач, слідчий, прокурор здійснює освідування підозрюваного, свідка чи потерпілого для виявлення на його тілі, одязі, в якому він перебуває, слідів кримінального правопорушення та їх вилучення або виявлення особливих прикмет, якщо для цього не потрібно проводити судово-медичну експертизу);

6) обшук (проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб);

7) слідчий експеримент (враховуючи особливий режим досудового розслідування в умовах

воєнного стану, чинний КПК України містить положення про заборону проведення у разі існування загрози безпеці учасників тільки даної слідчої (розшукової) дії);

8) проведення експертизи (проводиться експертною установою, експертом або експертами, яких залучають сторони кримінального провадження або слідчий суддя за клопотанням сторони захисту у випадках та порядку, передбачених статтею 244 КПК України, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання).

Можна констатувати, що процесуальною підставою слідчої (розшукової) дії, тобто процедурним виразом можливості (необхідності) її проведення, є рішення про її проведення, в якому викладаються, формулюються фактичні підстави – дані про можливості отримання відомостей про обставини кримінального правопорушення, що розслідується. Фактичного складання, оформлення такого рішення передусе інтелектуальна, розумова діяльність органу досудового розслідування чи суду, в ході якої вони встановлюють наявність фактичних підстав для проведення слідчої (розшукової) дії, аналізують передбачені КПК України умови допустимості її проведення. Оформляється рішення про проведення слідчої (розшукової) дії, як правило, у вигляді постанови чи ухвали та є належним зовнішнім оформленням і способом закріплення в матеріалах кримінального провадження усного рішення про проведення слідчої (розшукової) дії, або ж служить як клопотання формою звернення до суду для отримання дозволу на проведення слідчої (розшукової) дії. Навіть якщо закон не вимагає винесення постанови, опосередковано прийняття рішення про проведення слідчої (розшукової) дії, це не означає, що відсутній акт прийняття слідчим такого рішення [8, с. 333–334].

Заслужують на увагу ті обставини, що в криміналістиці прийнято здійснювати класифікаційний поділ окремих слідчих дій на їх самостійні види в залежності від об'єкта спрямованості, форми виразу властивостей об'єкта, способу чи порядку проведення конкретної слідчої дії тощо. Наприклад, передбачену статтею 228 КПК України єдину в процесуальному визначенні слідчу (розшукову) дію «пред'явлення особи для впізнання» в криміналістиці прийнято розглядати як окремі види: впізнання особи в натурі; впізнання за фотознімком чи матеріалами відеозапису; впізнання за функціональними ознаками – голою або ходом; впізнання поза візуальним та аудіо спостереженням; впізнання за тактильними ознаками обличчя; зустрічне впізнання та ін. [9, с. 31]. Також в криміналістичній класифікації виокремлюють початкові, невідкладні, наступні, первинні, повторні слідчі дії. Такий їх розподіл в класифікаційній системі має важливе криміналістичне значення. Підставою для класифікації в даній ситуації слугують безпосередні задачі кримінального провадження [9, с. 31].

Після розгляду основних видів слідчих (розшукових) дій необхідно переходити до аналізу сучасних викликів, що виникають у контексті їх застосування. Так, особливо змін зазнали статті 615 КПК України, а також з'явилося новела у вигляді статті 615-1 КПК України.

Через велику кількість обставин, які обумовлюють введення воєнного стану, проведення слідчих (розшукових) дій стає небезпечним, або навіть неможливим, а тому вони зазнають змін [2]. Проаналізувавши ст. 615 КПК України, можна виокремити такі «особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану:

1) за відсутності технічної можливості доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань, має місце невідкладне проведення огляду місця події до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором до винесення постанови про початок досудового розслідування;

2) можливість фіксації процесуальних дій під час кримінального провадження у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин;

3) можливість складання протоколу слідчої (розшукової) дії не пізніше сімдесяти двох годин з моменту завершення таких слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій за відсутності можливості складання процесуальних документів безпосередньо під час їх проведення та за умови, що хід і результати вказаних слідчих (розшукових) дій чи інших процесуальних дій фіксувалися доступними технічними засобами;

4) проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи, без залучення понятих, якщо це є об'єктивно неможливим або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я. В такому випадку повинен здійснюватися безперервний відеозапис ходу і результатів проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи та обшуку особи. Вважається за доцільне, в матеріалах кримінального провадження обґрунтовувати потенційну небезпеку для життя і здоров'я понятих відповідним рішенням слідчого, прокурора, прийнятого на підставі даних про повітряну тривогу, обстріл, інші причини, що унеможливили залучення понятих до обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи;

5) проведення допиту свідка, потерпілого, у тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, у кримінальному провадженні, що здійснюється в умовах воєнного стану, з обов'язковим фіксуванням ходу і результатів за допомогою доступних технічних засобів відео-фіксації. Саме така фіксація закладає основу для подальшого використання показань в якості доказів в суді. В даному випадку слід при допиті потерпілого запитати згоду на використання його показань в міжнародних судових інстанціях, при цьому потерпілий може надати таку згоду на використання всіх показань або дозволити їх використання без зазначення його персональних даних» [7, с. 137–138].

Так, після огляду основних видів слідчих (розшукових) дій необхідно переходити до аналізу сучасних викликів, що виникають у контексті їх застосування. Особливо важливо розглянути, як сучасні технології впливають на проведення слідчих дій та як ці виклики враховуються у роботі правоохоронних органів. Зокрема, зростає кількість електронних доказів, таких як дані

з мобільних пристроїв, комп'ютерів та інтернет-ресурсів, ставить перед правоохоронцями завдання вдосконалення методів та підвищення кваліфікації у сфері цифрового дослідження.

Все це спричинює важливість та необхідність постійного оновлення та адаптації до сучасних реалій світу арсеналу криміналістичних засобів, прийомів та методів розслідування та розкриття кримінальних правопорушень. Так, серед цифрових технологій, одне з пріоритетних місць, займають безпілотні авіаційні комплекси, в склад яких входять безпілотні літальні апарати. Найбільш поширеними з цих апаратів є квадрокоптери, головним завданням яких при їх створенні була повітряна зйомка та спостереження в реальному часі за наземними об'єктами. На сьогодні в Україні безпілотні літальні апарати різних модифікацій широко використовуються у діяльності військових (для вирішення розвідувальних, бойових та службових завдань, охорони державного кордону), а також в правоохоронних органах. Значну допомогу їх використання надає й при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, здійсненні контролю за особою або особами, які мають оперативний інтерес, контролю за переміщенням транспортних засобів, проведенні заходів пошукового характеру, переслідуванні осіб та їх нейтралізації, знешкодженні вибухових речовин та інше [11, с. 184]. Крім отримання візуального доступу до відповідних важкодоступних місць, їх використання надає можливість здійснити фото- та відео-фіксацію без фізичного безпосереднього перебування на місці події та вирішити ряд проблем, пов'язаних з забезпеченням безпеки осіб, які здійснюють процесуальну дію (що є вкрай важливим на сьогодні), а також дозволяє здійснити огляд значної території за мінімальний обсяг ресурсів, особливо це стосується часу [10, с. 62].

Нові горизонти для збирання та аналізу доказів відкриває застосування й лазерного 3D сканеру. За його допомогою можна, наприклад, отримати деталізовану об'ємну модель місця проведення слідчої (розшукової) дії. Перевагами цієї технології є висока точність, повнота інформації, забезпечення високої якості проведення фіксації процесуальної дії, забезпечення її наочності та документальності, можливість подальшого роздрукування окремих предметів для використання під час інших слідчих (розшукових) дій та перегляду отриманого результату з можливістю зміни масштабу та ракурсу тощо [12, с. 282–283]. Втім, застосування ефективність будь-яких цифрових технологій залежить від навичок та кваліфікації осіб, які їх використовують, аналізують та інтерпретують отримані результати. Недостатній рівень знань, умінь та навичок можуть призводити до помилок або некоректного їх використання, а відповідно і втрати важливої доказової інформації.

Значної популярності серед цифрових технологій також набуває використання штучного інтелекту, у тому числі й у правоохоронній діяльності. Однак, в більшості випадків його застосування розглядається в аспекті судового розгляду справ переважно з метою автоматизації рішень та зменшення навантаження на суддів. Втім штучний інтелект може бути ефективним

як з метою попередження вчинення кримінальних правопорушень, так і під час досудового розслідування. Крім того, у затвердженому Президентом України Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки серед стратегічних пріоритетів йде мова про широке використання під час здійснення досудового розслідування, а також для обробки даних та аналітичної діяльності органів правопорядку і прокуратури штучного інтелекту, блокчейну, хмарних обчислень та інших інноваційних рішень [13].

Досвід використання штучного інтелекту вже мають деякі країни. Наприклад, у Великобританії використовується такий інструмент, як Connect, який аналізує мільярд даних, отриманих в ході фінансових операцій для виявлення кореляцій або схем операцій, або Міжнародна база даних по сексуальній експлуатації дітей, яка допомагає виявляти жертв та злочинців за допомогою аналізу, наприклад, меблів та інших предметів в зображеннях насильства або аналізу фонового шуму на відео, виявилися особливо ефективними в боротьбі зі злочинністю [14, с. 555]. В Австралії, поліція впроваджує нові дорожні камери, призначені для відстеження водіїв, які розмовляють по телефону під час руху. Працює така технологія на основі сенсорних радарних систем, що роблять фотографії водіїв через вітрове скло. Потім фото передаються до нейронної мережі, яка аналізує знімок людини на предмет наявності мобільного телефону. Неправомірність дій водія можна легко довести на підставі фотографії [15]. Так, штучний інтелект здатен значно скоротити час виконання складної (об'ємної) роботи з високою ефективністю. Однак, такі технології за відсутності визначених норм правового регулювання, тактичних та методичних основ їх використання здатні також виступати в якості об'єктів загрози.

Досвід застосування штучного інтелекту в правоохоронній діяльності має і Україна. Наприклад, технологія Clearview AI, яка дозволяє здійснювати пошук та ідентифікацію осіб за обличчям. На сьогодні за його допомогою здійснюється ідентифікація військових злочинців

та зниклих без вісті людей. Також штучний інтелект використовується і з метою попередження кримінальних правопорушень з використанням інтелектуальних систем безпеки з різними пристроями (датчиками) збору інформації [16, с. 176]. Наприклад, камери відеоспостереження, які діють на основі штучного інтелекту, здатні розпізнавати обличчя та номерні знаки транспортних засобів, а також побідними технологіями оснащуються й квадрокоптери.

Підсумовуючи, слід погодитись з Є. Є. Демидовою, яка наголошує, що «новітні технології можуть значно удосконалити парадигму розслідування кримінальних правопорушень, надаючи потужні та ефективні засоби для виявлення та протидії злочинності. Проте результативність такої діяльності значно залежить від вмілого та професійного використання цих технологій. Враховуючи аналіз сучасної злочинності, важливого значення набуває необхідність створення відповідного нормативного, теоретичного підґрунтя та розроблення прийомів, способів, засобів та методів, які б відповідали сучасним потребам практики» [10, с. 64].

Висновки. Дослідження різноманітних видів слідчих (розшукових) дій та їхнього застосування у сучасних умовах відображає складність та багатогранність даної сфери. Спостереження за сучасними тенденціями свідчить про те, що правоохоронні органи все частіше стикаються з викликами, пов'язаними з кіберзлочинністю, змінами у сфері міжнародного співробітництва та швидким розвитком технологій. Саме розвиток цифрових технологій і зростання кількості електронних слідчих доказів ставлять перед правоохоронцями завдання впровадження новітніх методів цифрового дослідження.

Отже, вирішення сучасних викликів потребує не лише підвищення кваліфікації кадрів та використання новітніх технологій, але й постійного вдосконалення законодавства та організаційних структур для ефективного боротьби зі злочинністю. Тільки комплексний підхід до розв'язання цих викликів дозволить забезпечити ефективну роботу правоохоронних органів та збереження правопорядку у суспільстві.

Список літератури:

1. Літвінова І.Ф. Особливості проведення деяких слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Юридичний вісник*. 2023. № 3 (68). С. 223–229.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 28.03.2024 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 02.04.2024).
3. Постанова Верховного суду України від 18.07.2022 р. у справі № 520/3608/15-к (провадження № 51-4002км21). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105372100> (дата звернення: 21.04.2024).
4. Постанова Верховного суду України від 16.02.2022 р. у справі № 758/5719/16-к (провадження № 51-5770км21). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103487334> (дата звернення: 21.04.2024).
5. Постанова об'єднаної палати ККС Верховного суду України від 06.12.2021 р. (справа № 663/820/15-к, провадження № 51-2075км20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915> (дата звернення: 21.04.2024).
6. Постанова Верховного суду України від 06.09.2022 р. у справі № 506/392/16-к (провадження № 51-815км22). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106141449> (дата звернення: 21.04.2024).
7. Авзалова Д., Вичавка В. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Grafil of Science*. 2023. № 31. С. 136–143.
8. Войтович І.С. Процесуальні підстави проведення слідчих (розшукових) дій. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 2. С. 330–334.
9. Колесник В.А. Класифікація слідчих дій. *Інновації в криміналістиці та судовій експертизі*. Київ, 2021. С. 29–32.
10. Демидова Є.Є. Цифрові технології в кримінальному провадженні: сучасні підходи й тенденції застосування. *Слідча та детективна діяльність: виклики і перспективи*. Харків, 2023. С. 60–65.
11. Терещенко В.Ф. Доцільність використання дронів в оперативнорозшуковій діяльності. *Використання досягнень сучасної науки й техніки в розкритті злочинів*. Київ, 2021. С. 184–188.

12. Баранчук В.В. 3D сканування як спосіб фіксації на місці злочину: переваги й недоліки. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 16. С. 280–286.
13. Указ Президента України «Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки» від 11.05.2023 р. № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 03.04.2024).
14. Демура М.І., Клепка Д.І. Перспективи застосування штучного інтелекту у галузі кримінального судочинства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 554–558.
15. Practitioner's Guide to COMPAS Core. URL: <https://assets.documentcloud.org/documents/2840784/Practitioner-s-Guide-toCOMPAS-Core.pdf> (дата звернення: 03.04.2024).
16. Шевчук В.М. Використання технологій штучного інтелекту та процес цифровізації криміналістики в умовах війни. *Актуальні проблеми протидії злочинності та корупції*. Харків : Юрайт, 2023. С. 171–176.

References:

1. Litvinova I.F. (2023) Features of some investigative (search) actions under martial law. *Legal Bulletin*, no. 3 (68), pp. 223–229.
2. Criminal Procedure Code of Ukraine of 28.03.2024 No. 4651-VI. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (accessed 02 April 2024).
3. Resolution of the Supreme Court of Ukraine of 18.07.2022 in case No. 520/3608/15-k (proceedings No. 51-4002km21). Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105372100> (accessed 21 April 2024).
4. Resolution of the Supreme Court of Ukraine of 16.02.2022 in case No. 758/5719/16-k (proceedings No. 51-5770km21). Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103487334> (accessed 21 April 2024).
5. Resolution of the joint chamber of the CCC of the Supreme Court of Ukraine of 06.12.2021 (case No. 663/820/15-k, proceedings No. 51-2075 km20). Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915> (accessed 21 April 2024).
6. Resolution of the Supreme Court of Ukraine of 06.09.2022 in case No. 506/392/16-k (proceedings No. 51-815km22). Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106141449> (accessed 21 April 2024).
7. Avzalova D., Vychavka V. (2023) Features of investigative (search) actions under martial law. *Grail of Science*, no. 31, pp. 136–143.
8. Voitovich I.S. (2023) Procedural grounds for conducting investigative (search) actions. *Electronic scientific publication "Analytical and Comparative Law"*, no. 2, pp. 330–334.
9. Kolesnik V.A. (2021) Classification of investigative actions. *Innovations in forensics and forensic science*. Kyiv, pp. 29–32.
10. Demidova E.E. (2023) Digital technologies in criminal proceedings: modern approaches and trends of application. *Investigative and detective activities: challenges and prospects*. Kharkiv, pp. 60–65.
11. Tereshchenko V.F. (2021) Feasibility of using drones in operational and search activities. *Use of achievements of modern science and technology in solving crimes*. Kyiv, pp. 184–188.
12. Baranchuk V.V. (2020) 3D scanning as a method of fixation at the crime scene: advantages and disadvantages. *Legal Bulletin*, vol 16, op. 280–286.
13. Decree of the President of Ukraine "On the Comprehensive Strategic Plan for Reforming Law Enforcement Agencies as Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for 2023–2027 Years" of 11.05.2023 No. 273/2023. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (accessed 03 April 2024).
14. Demura M.I., Kleпка D.I. (2022) Prospects for the use of artificial intelligence in the field of criminal justice. *Legal Scientific Electronic Journal*, no. 5, pp. 554–558.
15. Practitioner's Guide to COMPAS Core. Available at: <https://assets.documentcloud.org/documents/2840784/Practitioner-s-Guide-toCOMPAS-Core.pdf> (accessed 03 April 2024).
16. Shevchuk V.M. (2023) The use of artificial intelligence technologies and the process of digitalization of forensic science in war conditions. *Actual problems of combating crime and corruption*. Kharkiv: Yurayt, pp. 171–176.